

Sürdürülebilirliği, takip edilebilirliği, hesap verebilirliği ve ortak hareket etme kültürünü kendisine ilke edinen Borsamız 2022 yılındaki çalışmalarını da bu kapsamda tamamlamaktadır. Yönetim kurulu üyeleri, meclis üyeleri ve meslek komiteleri üyeleriyle başta sektörümüz olmak üzere kentimiz, bölgemiz ve ülkemiz gündemindeki konulara hassasiyetle yaklaşmış ve sorunların çözümü için çaba sarf etmiştir.

2018-2022 dönemi Borsa tarihimiz boyunca geçirdiğimiz dönemlerin en zorlarından olmuştur. Etkisini halen çeşitli varyantlarla devam ettiren koronavirüs hatırlayacağınız gibi bazı dönemlerde şiddetini artırdı. Eş, dost, arkadaş ve tüm insanlığın vefatına ve sağlık sorunları yaşamasına yol açtı. Bu dönemde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet diliyorum. Diğer taraftan tüm insanlığı evlere hapsedti. Sadece halk sağlığı açısından değil ekonomik gelişmeler açısından da ciddi sorunlar yaşamamıza neden oldu. Bazı dönemlerde günlük hayatın ve ekonominin yavaş seyretmek zorunda olduğu bir dönem yaşadık. Allah o günleri bizlere bir daha yaşatmasın.

2022 yılı Rusya-Ukrayna savaşına bağlı gıda ve göç başta olmak üzere çeşitli sorunların baş gösterdiği, koronavirüsün devam ettiği, üreten kesimlerin üzerindeki yüklerin arttığı, talebin durgunlaştığı, ekonomik bakımından halkımızın ve işletmelerimizin zorlandığı bir yıl oldu. Diğer taraftan insanlığın yaşadığı bu zor dönemde sağlık ve tarımın önemi bir kez daha ortaya çıktı. Yıllardır tarımın stratejik sektör olduğu ve özel önem verilmesi, desteklenmesi gerektiği tespitimizi bu zor zamanlarda anlamayan kalmadı. Öncelikle virüsün en şiddetli seyrettiği dönemde dahi çalışmaktan imtina etmeyen sağlık ve tarım çalışanlarına, üreten, üretilen ürünleri; işleyen, ticaretini yapan, tüketicilere ulaştıran ve tüm bu aşamalarda görev yapan kişi ve kurumlara teşekkür ediyoruz.

Meslek komitelerimiz her daim çalışmalarımıza yön veren Borsamızın mutfağı konumundadır. Meslek komiteleri toplantılarda alınan kararları başta üst kurumumuz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olmak üzere ilgili bakanlıklara, valiliğimize, büyükşehir ve ilçe belediyelerimize ve ilgili diğer mercilere ilettik ve kararlılıkla takipçisi olduk. Bu kapsamda gerek meslek komitelerimizden gerek üyelerimizden gelen sorunlarla ilgili yazılı başvuruda bulduk ve çözüm önerilerimizle taleplerimizi ilettik. Bunlardan bir bölümünü çözüme kavuştururken bir bölümü ile ilgili kısmi çözüm elde ettik. Çözülmeyen sorunların ise takipçisi olmaya devam etmekteyiz. Rusya Federasyonu kotaları, iklim koşullarında kaynaklanan tarımsal zararları, odun dışı orman ürünlerinin hasadıyla ilgili sorunları, tarımsal sulama da artan maliyeler, örtüaltı ve haldeki donanımla ilgili güvenlik sorunları ile haldeki trafik sorunları gibi konularda belirli çözümlere ulaştık. Bu arada lisanslı depoculuk, vergi muafiyetleri, enerji maliyetleri ve uygun koşullu krediye erişim gibi konularda yaptığımız başvurulara henüz tatminkâr bir cevap alamadık. Tüm üyelerimizi genel olarak yakından ilgilendiren bu ve benzeri konulardaki taleplerimizi her aşamada takip etmeye devam edeceğiz. 2022 yılında;

- WEB sayfamızı çağın gerekliliklerine uygun hale getirerek; online işlemler bölümlerini geliştirdik, Tarımsal Karbon Ayak İzi Hesaplama ve Tarımsal Ticaret Portalı yazılımları yaparak üyelerimizin ve sektörümüzün hizmetine sunduk.
- “ISO 9001 2015 Kalite Yönetim Sistemi” ve “TSE ISO-10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi”ni Akdeniz’de alan ilk olma özelliği gösteren Borsamız, sistemle ilgili

yapılan denetimleri başarıyla tamamlayarak belgelerimizi yeniledik. TOBB Akreditasyon Belgemizi yenileyerek üyelerimize 5 yıldızlı hizmet sunmayı sürdürdük.

- Büyükşehir belediyemizle yaptığımız protokol ile Antalya hallerinde işlem gören yaş meyve sebze miktar ve fiyatlarını içeren “Antalya Yaş Meyve Sebze Endeksi” ile “Antalya Domates Endeksi” hazırlayarak kamuoyu paylaşmaya devam ettik.
- Antalya Tarım Konseyi’imiz liderliğinde yerel yönetimlerimiz ve oda borsalarımızla 25.Hasyurt Tarım Fuarı’ını düzenledik.
- Paydaşlarımızın da katkılarıyla eğitim programları hazırlayarak üyelerimizin, sektörümüzün ve tarıma ilgi duyan kamuoyunun ilgisine sunduk.
- Yaş Sebze İhracatın Geliştirilmesi URGE Projesi ile Kesme Çiçek İhracatın Geliştirilmesi URGE Projesi’ne başladık. Yaş Meyve ve sebze İhracatının Geliştirilmesi Projemiz kapsamında üyelerimizin Bangkok’ta düzenlenen Asia Fruit Logistica Fuarı’na katılımını ve ikili görüşmelerde bulunmasını sağladık.
- Borsamız liderliğinde başkanlığını yürüttüğümüz Antalya Tarım Konseyi, Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü, Dünya Tarım ve Gıda Örgütü, yerel yönetimler, oda ve borsalar, basın yayın organları ve pek çok kurum ve kuruluş ile işbirliği yaparak; kuraklık, iklim değişikliği, çevre, biyoçeşitlilik, göç, tarım toprakları, tarım ve ekonomi konulu değerlendirme, diyalog güçlendirme, bölgesel istişare, çalışma, işbirliği, sektörel analiz toplantıları ve uluslararası çalıştaylar düzenledik. Sorunların ve çözüm önerilerinin bu toplantılarda ilgilileriyle paylaşılmasını sağlarken toplantı sonu raporlarıyla taleplerimizi ilettik ve takipçisi olduk.
- Uluslararası ve ulusal pek çok kişi ve heyeti Borsamızda ağırlayarak ülkeler ve kentler arası tarımsal işbirliği imkanlarına zemin aradık. İş insanlarını yatırım için Antalya’ya davet ettik. Üyelerimizin network kurmalarını sağladık.
- Üyelerimizin kentimizde düzenlenen fuar ve etkinlikleri ziyaretini teşvik ettik.
- Hazırladığımız kitapları, raporları, sunumları ve çeşitli dokümanları üyelerimizin ve kamuoyunun dikkatine sunduk. Hepsini web sayfamızdan inceleyebilir ve bilgisayarınıza indirebilirsiniz.
- Katıldığımız toplantılarda; ülkemiz, kentimiz ve sektörümüzle ilgili yaşadığımız sorunları, beklentilerimizi ve çözüm önerilerimizi iş dünyamız ve ilgilileri ile paylaştık.
- Ürün Piyasası Aracı Kurumu’na (ÜPAK) ortaklık için gerekli çalışmaları yürütmekteyiz.
- AHB Hayvancılık A.Ş.’nin faaliyet alanını gelişen koşullara ayak uydurarak Antalya Çevre Tarım Hayvancılık Ticaret Anonim Şirketi olarak değiştirdik ve genişlettik.
- Antalya’da çalışan gazetecileri ve iletişim fakültesi öğrencilerini tarım haberleri konusunda bilinçlendirmek, gazetecilerin; gazeteci adaylarının mesleki gelişimlerine katkı sunmak ve toplumun tarım haberleriyle ilgili doğru bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla Antalya Gazeteciler Cemiyeti eğitim ve iş birliği protokolü imzalandık.
- Yazılı ve görsel medyada; tarımsal üretim, ticaret, istihdam ve sosyal güvenlik gibi konularda sorunlar, beklentiler ve çözüm önerilerimizi dile getirdik.

Çalışmalarımıza önümüzdeki yıl ve dört yıllık dönemde de hız kesmeden devam etmek arzusundayız. Mesafe aldığımız tüm projelerimizi tamamlamaya, üyelerimizin yararına yeni projeler geliştirmeye ve ortak akılla birlikte hareket edeceğiz. Yüzyılı aşan birikimi ve muazzam geçmişi ile gurur duyduğumuz borsamızın, gelecek nesillere yüz akıyla tesliminde emeği olan tüm arkadaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum. Üyelerimize, sektörümüze, hemşerilerimize ve nihayet ülkemize hizmet etmekten hiç yorulmadık, ilk gün şevkiyle hizmet etmeye de devam edeceğiz.

2023 yılı, hem küresel ölçekte hem de ülkemiz ve kentimiz için sıra dışı bir yıl olacaktır. Risk iştahının azaldığı, ticaretin zorlandığı ve ekonomilerin ivme kaybettiği bir yıl bizleri beklemektedir. Tüm bu öngörülere rağmen Antalya'nın turizm, ticaret ve tarımsal gücü, bizleri ortalama üzerinde bir performans göstermeye yönlendirmektedir. 2023 yılı, her şeyden önce Cumhuriyetimizin 100'üncü yılıdır. Asırlık Cumhuriyetimizi gelecek nesillerimize zengin ve çağdaş bir düzeyde teslim etme azmimiz asla değişmeyecektir.

Mutlu, sağlıklı ve başarılı bir yıl dilerim.

**Saygılarımla,
Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı**

OCAK AYI MECLİS TOPLANTISI - 26.01.2022 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma hepinizi saygıyla selamlıyorum.
2022 yılının ilk Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri

2022 yılının milletimize sağlık, huzur ve başarı getirmesini diliyorum. Yılın bu ilk toplantısıyla umutlarımızı tazelemek ve yeni bir motivasyonla çalışmalarımıza hız vermek istiyoruz. Zorlu koşullara rağmen çalışmaktan ve üretmekten vazgeçmeyen üreticilerimize, emekçilerimize ve girişimcilerimize en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Arkadaşlar,

2022 yılına %36 civarında tüketici ve %80 civarında da üretici enflasyonu ile başladık. İki enflasyon arasındaki makasın bu kadar açıldığına ilk kez şahitlik ediyoruz. Bu ay kamu kaynaklı alışılmadık yükseklikteki zamlar ise üzerimizdeki maliyet yükünü daha da artırdı. Manşet ve üretici enflasyonlarına göre bir ay geriden gelerek açıklanan Kasım ayı tarımsal girdi maliyetleri enflasyonu da sektörümüzün aleyhine sürekli artmaktadır. Yüksek enflasyon geniş halk kesimleri ile üreticiler üzerinde yıkıcı bir baskı oluşturmaktadır. Bu yüksek enflasyon belasına asla alışmamalıyız ve normalleştirmemeliyiz.

Değerli Üyeler,

Varlığının devam ettirmenin sınırında yaşayan sektörümüze mutlaka gerçekçi destekler sağlanmalıdır. Bu desteklerin bir bölümü yıllardır ürettiği oranda alamadığı destekleme ödemeleridir. Diğer bir bölümü ise krediye erişimle ilgilidir. Merkez Bankamız politika faizini 5 puan düşürerek %14'e getirmesine rağmen Eylül ayında %20 civarında bulunan kredi faizleri hem %30'ları aşmış durumda hem de krediye erişimde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Sektörümüz açısından hayati derecede önemli olan Ziraat Bankası'nın faiz destekli kredilerinde ise iki önemli konunun güncellenmesini bekliyoruz. Birincisi; sektörümüzde yetersiz kalan kredi limitlerinin güncel koşullara uygun rakamlara çıkartılmasıdır. İkincisi ise bankalarca esas alınan üretim maliyetlerinin güncellenmesi ve buna uygun işletme kredilerinin verilmesidir. Ayrıca çalışmaları devam eden KGF uygulamasının da doğru hedeflere odaklanmış olarak bir an önce hayata geçirilmesini beklemekteyiz.

Kıymetli Meclis Üyeleri,

2020 yılında sektör olarak sağladığımız %6'ya yakın büyümeyi 2021 yılında tekrar edemedik. Hâlbuki tarımsal üretim ve ticaret kapasitemizi artırmak birincil görev olmalıdır. Bu amaçla, üreticinin %30'u aşan vadeli girdi maliyetlerinin azaltılması ve benzeri kolaylıklar için kamu bankası destekli bir dijital tedarik sistemi kurulmalıdır. Bu sistem hayata geçirildiğinde üretimdeki girdi maliyetlerini önemli ölçüde azaltmak mümkün olacaktır. Diğer taraftan tarım sektörümüzün talebi olan tarım sektörüne uygun bir sosyal güvenlik sistemi uygulanmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sektörümüzün acilen büyüme ivmesinin artırılmasına ihtiyaç vardır. Çünkü önümüzdeki dönem, tüm dünyada tarımsal üretim ve ticari faaliyetlerin birincil stratejik alan olarak kabul edilip hareket edileceği bir dönem olacaktır. Dolayısıyla;

- Son yıllarda bir büyüyüp bir küçülen tarım sektörünün, istikrarlı bir biçimde büyümesi sağlanmalıdır.
- Bunun için de maliyet yapısının mutlaka katma değer yaratacak şekilde düzenlenmesi şarttır. Yani dışarıdan satın alınan mal ve hizmet maliyetlerinin payı, mutlaka düşürülmelidir.
- Aksi halde her kur hareketi bizleri savurmaya devam edecektir.

Değerli Arkadaşlar,

Ülkemizin doğalgaz ve elektrik enerjisiyle imtihanını hepimiz yakından takip ediyor ve hissediyoruz. Yaşanan kısıtlamaların üretime ve ihracatımıza olan etkileri de hepimizin malumudur. Umarım yalnızca birkaç günlük bir kısıtlama ve üretim kaybı ile bu durumu atlattırız. Bu tip krizlere daha dayanıklı olabilmemiz için ülke olarak enerji arzı güvenliğini sağlamalıyız. Ülke olarak dışa bağımlılığımız devam ettiği sürece bu tip krizleri yaşamamız kaçınılmazdır. Doğalgaz rezervimiz olmaması ve fosil yakıtlar üzerindeki çevresel baskının artmasını da göz önünde de bulundurarak enerji verimliliğimizi ve yenilebilir enerji üretimimizi artırmalıyız. Bunun için yenilebilir enerji alanında yapılacak yatırımlar kamu tarafından daha fazla desteklenmelidir. Bu yatırımlar bizlere “Yeşil Mutabakat” konusunda da avantaj yaratacaktır.

Değerli Arkadaşlar,

Tarım sektöründe iş yapan bizlerin odaklanması gereken bir diğer konu ise kaynak verimliliğidir. Yalnızca enerji değil su kullanımı konusunda da dikkatli davranmalıyız. Geçtiğimiz yıl kuraklık nedeniyle yaşadığımız verim ve rekolte kayıplarını da dikkate alarak su kullanımını optimize etmeliyiz.

Geçtiğimiz hafta bu konuya dikkat çekmek için Tarım Konseyi'mizle birlikte “Antalya'da Kuraklık ve Tarımda Su Kullanımı” konulu panel düzenledik. Panelde dikkat çekilen konuların başında kaçak sondaj kuyuları ile bilinçsiz su kullanımının yeraltı sularımıza olan etkisi geldi. Korkuteli, Elmalı, Gazipaşa, Manavgat ve Alanya ilçelerimiz başta olmak üzere bu konuda gerekiyorsa ilçe bazlı güncel su yönetimi ve yağmur hasadı planları hazırlanmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bu ay meslek komitelerimizde gündeme gelen birkaç konu ve etkinlikleri sizlerle paylaşmak isterim.

- Rusya Federasyonu'na uygulanmakta olan domates kotası 10.000 ton civarında kalmıştır. Domates ihracatımızın arttığı bu dönemde kota önümüzdeki birkaç ay içerisinde dolacaktır. Üyelerimiz kotanın artırılmasını ve kotasız bir ticaretin önünün açılmasını talep etmektedirler.
- Üyelerimiz, sigorta primleri ve işçi ücretlerinde yaşanan artışların maliyetlerini artırdığını, göçün engellenmesi için tarım BAĞ-KUR primlerinin ve tarımsal üretimin devamlılığı için tarımda çalışan işçilerin SGK primlerinin düşülmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Tarıma özgü bir sosyal güvenlik sistemi geliştirilmesi artık kaçınılmazdır.
- Ürünlerinde şeker kullanan üyelerimiz şeker bulamamaktan ve buldukları şekerin ise çok pahalı olmasını şikayetçi. Şeker kullanılan ürünlerin üretim maliyetlerinin ve tüketici satış fiyatlarının yükseldiğini belirten üyelerimiz; çözüm için imalatçı firmaların TÜRKŞEKER'den kapasite raporları oranında şeker alımı yapabilmelerinin sağlanmasını talep etmektedir.
- Üyelerimiz, işletmelerinde "istihdamı/çalıştırılması zorunlu personel" kapsamındaki mühendislerle yaptıkları sözleşmelere yönelik noter onayı uygulaması ile aylık taban ücret uygulamasının iptal edilmesini talep etmektedir.
- 6. Meslek Komitemiz çiçek tüketimi konusunda farkındalık yaratmak için geçen yıl olduğu gibi bu yılda Antalya Büyükşehir Belediyesi Ocak Ayı Meclis Toplantısı'nda meclis üyelerine çiçek dağıttı. Üyelerimiz; çiçek gönderimi ile bağışların birbirinin alternatifi olarak benimsenmemesini, cenaze ve törenlere demir çelenkler yerine çiçek ile yapılmış çelenklerin gönderilmesi taleplerini yinelemiştir.
- Akdeniz Üniversitesi rektör yardımcısı, ziraat fakültesi dekanı, yardımcıları ve bölüm başkanlarının katılımıyla bu aybaşında bir araya geldik. Amacımız üyelerimiz ve sektör paydaşları ile ziraat fakültesi öğretim üyelerini bir araya getirerek ihtiyaca yönelik çözümler bulunmasına katkı vermek ve bilginin ticarileşmesini sağlamaktır. Şubat ayı komite toplantılarında bu konuda sizlerin de fikirlerini alacak ve toplantı takvimlerini planlayacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Son 10 gündür yaşadığımız hava koşulları sektörümüzü derinden etkiliyor. Soğuk havanın meteorolojik verilere göre 5 Şubat'a kadar etkili olacağı görünüyor. Öncelikle gece gündüz demeden ürünlerini zorlu hava koşullarına karşı korumak için nöbet tutan üreticilerimize binlerce kez teşekkür ediyorum. Onların hakları ödenmez. Ancak yaşanan soğuğa bağlı olarak ürünlerin veriminin düşmesi ve hasat sürelerinin uzaması arzı önemli ölçüde düşürecektir. Bunlara kar yağışları nedeniyle nakliyede yaşanan ve yaşanacak sorunlarda eklenince önümüzdeki günlerde fiyat artışları kaçınılmazdır. Bir süre yaş meyve sebze pahalıya tüketeceğiz. Önümüzdeki hafta açıklanacak olan enflasyon rakamları içerisinde bu yaşananların ne kadar yer alacağını bilemiyoruz. Ama akaryakıt, elektrik ve doğalgaz ile son 4 ayda 3 kat artan gübre fiyatları gibi tüm girdilerdeki fiyat artışlarının sektörümüzde yarattığı tahribatı derinden hissediyoruz

Değerli Meclis Üyeleri,

Konuşmamı kentimiz gündemindeki bir konuya değinerek tamamlayacağım. Manavgat Beşkonak Köprülü Kanyon Kırkkavak Malallesi'nde özel bir firmaya verilen maden ocağı iznidir. Ülkemizdeki 46 milli park içerisindeki en büyük 6. milli park olan Köprülü Kanyon Milli Parkı; Kızıllı Akbaba, Anadolu'nun tek endemik kuş türü Anadolu Sıvacısı, kara semenderi ve dağ keçileri gibi birçok hayvan ve endemik bitki türene ev sahipliği yapmaktadır. Yine bu bölge, üyelerimizin ticaretine konu olan kekik ve defne üretim merkezlerimizin başında gelmektedir. Ayrıca izin verilen alanda tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yanı sıra rafting alanı da bulunmaktadır. Bizler taş ve maden ocakları konusunda tümünden reddedici değiliz. Ancak çıkarttığımız taşın bozduğumuz doğaya değip değmediğine bakmamız gerekir. Milyonlarca turist ağırlayan, kentimiz ve ülkemiz bütçesine milyarlarca döviz girmesini sağlayan bu alanda izin verilen ya da verilecek olan her türlü madencilik faaliyetinin olumsuz etkileri de iyi hesap edilmelidir. Bu kentin havasına suyuna taşına toprağına tarihine doğasına sahip çıkmak hepimizin boynunun borcudur.

Saygılarımla,

ALİ ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

